

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <http://www.researchgate.net/publication/267828020>

Denizli Sağlık Yüksekokulu Son Sınıf ęrencilerinin Mesleki rgtlenme Konusundaki Görüşleri

ARTICLE

READS

61

5 AUTHORS, INCLUDING:

[Nazan Kostu](#)

Pamukkale University

4 PUBLICATIONS 4 CITATIONS

SEE PROFILE

Denizli Sağlık Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Örgütlenme Konusundaki Görüşleri

Sibel KİPER *, Nazan KOŞTU **

Bu çalışma, 5. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi'nde (20-21 Nisan 2006, Şanlıurfa) sözel bildiri olarak sunulmuştur.

ÖZET

Bu çalışma, Denizli Sağlık Yüksekokulu (DSYO) son sınıf öğrencilerinin mesleki örgütler hakkındaki bilgi ve görüşlerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmıştır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyerek son sınıf öğrencilerinin tamamı çalışma kapsamına alınmak istenmiş, araştırmaya katılmayı kabul eden 53 öğrenci ile çalışılmıştır (evrenin %81.5'ine ulaşılmıştır). Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından literatür desteği ile geliştirilen 16 soruluk anket formu uygulanmıştır. Çalışma için kurumdaki ve öğrencilerden izin alınmıştır. Verilerin analizi; SPSS 11.0 bilgisayar istatistik programı yardımıyla sayı, yüzde, ki-kare testi ile değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %66,0'ı hemşirelik, %34,0'ü sağlık memurluğu öğrencisi olup, %66,0'ı kız, %34,0'ü erkektir. Öğrencilerin %15,1'inin mesleki örgütler hakkında bilgisinin olduğunu, %66,0'ının örgütlerle nasıl iletişim kuracağını bilmediğini, %30,2'si Türk Hemşireler Derneği'ni, %13,3'ü Sağlık Memurları Derneği'ni bildiklerini, %77,4'ü bir derneğe üye olmak istediğini belirtmiştir. Öğrencilerin %90,6'sı meslek için örgütlenmenin gerekli olduğunu ve %34,0'ı haklarını korumak için örgütlenmenin faydalı olduğunu belirtmiştir. Yapılan ki-kare analizlerinde; bölüm, cinsiyet ve çalışma durumu ile mesleki örgütler hakkında bilgisinin olma durumu arasında ve mesleki örgütlerle nasıl iletişimi kurulacağını bilme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (p<0,05). Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin mesleki örgütler hakkında yeterli bilgisi bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki örgütlenme, öğrenci, hemşirelik, sağlık memurluğu.

* Pamukkale Üniversitesi Denizli Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü 2005-2006 dönemi 4.sınıf öğrencisi.

** Bilim Uzmanı, Pamukkale Üniversitesi Denizli Sağlık Yüksekokulu, Denizli.

Denizli School Of Health Last Class Students' Views About The Professional Organization

ABSTRACT

This study was planned as a descriptive for the purpose of determining knowledge and views about the professional organization of students last class Denizli School of Health. All of the students last class were wanted to take part in our study, but 53 students accepted to take part in the questionnaire (81.5 % responde rate). The data collection tools used in the study was a questionnaire of 16 question form which was developed by the researchers with the information of the literature. For research have permission from school manager and students. Data were analyzed by percentage, chi-square test in SPSS 11.0 packet programme. Of the participants, 66.0% of the students were student nursing, and 34.0% were student health officer, and 66.0% were female, 34.0% were male. 15.1% of the students have knowledge about the professional organization, 66.0% of the students haven't know how to communicate with organizations, 30.2% have know to Turkish Nurses Association, 13.3% have know to Health Officers Association and 77.4% of the students have want to be a member of an association. In the study 90.6% of the students indicated that the necessary is organization for profession and 34.0% have indicated organization for protect rights that are useful. In the analysis for chi-square; statistically significant differences was found among departman, gender, work status with situation is knowledge about the professional organization and with situation is know how to communicate with organizations (p <0.05). As a result, students do not have enough information about professional organizations.

Key Words: Professional organization, student, nursing, health officer.

GİRİŞ

Örgütün kelime anlamı, ortak bir amaç veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birliktir (Şimşek, 2003). Diğer bir tanıma göre örgüt, kolektif bir kimliği, belirli sayıda üyesi, belirli bir etkinlik programı ve amaçları, üye seçimine ilişkin belli kuralları bulunan sosyal bir sistemdir (Şelimen, 1998). Örgütler, insan gereksinimlerinin ürünleridir. Başka bir deyişle insanları bir araya getirerek örgütü oluşturan güç, "insan gereksinimlerinin karşılanması" amacındadır. Dolayısıyla örgütler, belirli bir gereksinimin güç birliği yapılarak karşılanması amacıyla birleşen insanlardan oluşmaktadır (Şimşek, 2003; Şimşek, 2001; Öztekin, 2000).

Örgütler sosyal ve maddi nedenlerle kurulabilirler. Örgütlerin sosyal nedenlerle kurulmaları insanın sosyal bir varlık oluşuna bağlıdır ve sürekli

diğer insanlarla ilişki kurmak ister. Örgütler yalnızca arkadaşlık gereksinimini karşılamak amacıyla kurulabileceği gibi, ekonomik ya da kültürel nedenlerle de kurulabilir ve kurulan örgüt yapıları içinde de sosyal örgütlenmeler olabilir. İnsanlar yeteneklerinin geliştirilmesi, uzmanlaşma ve değişim sürecinin yoğunlaştırılması, bilgi birikimi gibi başkalarının yardımı olmaksızın yapmak zorunda oldukları birçok işi örgütler aracılığı ile daha etkin bir şekilde yapabilirler (Kiper, 2005).

Bir kuruluştaki görev, yetki ve sorumlulukların iyi bir biçimde dağıtılması ve belirtilmesi, ancak iyi bir örgütlenme sayesinde sağlanabilir. Çalışanlar kimden emir alacaklarını ve kimlere emir vereceklerini daha iyi bilirler, sorumlu arandığında sorumlu kişileri bulmak kolaylaşır. Yeni gereksinim ve olanaklara uydurulmasında güçlük çekilmez. Böylece gerekli olmayan genişleme ve daralmalara engel olunur. İyi düzenlenmiş bir örgütte teknik gelişmelere ayak uydurmak ve gelişmeleri yakından izlemek daha kolaydır (Şimşek, 2001).

İnsanların çeşitli nedenlerle içinde buldukları örgütler; fiziksel, düşünsel ve psikolojik açıdan bireysel güçlerini uygun bir etkileşim içinde, belirli bir amaç doğrultusunda bir araya gelerek, güçlü bir bütün oluşturmasını sağlar. Bugün; bireysel, toplumsal yararların sağlanmasında, ülke ve mesleki sorunların çözülmesinde, kitle iletişiminde, işbirliğinin oluşturulması ve bilgi aktarımının yapılabilmesinde örgütlerin rolü çok büyüktür (Şelimen, 1998).

Mesleki örgütlenme, aynı düşünce ve inançları taşıyan belirli sayıda insanın mesleki çıkarlar doğrultusunda bir araya gelerek örgüt yapısı oluşturmasıdır. Mesleki örgütlenme; mesleki özgürlük kazanmak, yenilikleri takip etmek, sorunlara çözüm bulmak, sosyal güç oluşturmak, mesleki vizyon ve misyonunu bilmek için gereklidir. Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu mesleklerinde de mesleki örgütlenmenin sağlanması büyük önem taşımaktadır (Görgülü ve ark 2005; Seren, 2001; Ocakçı, 2000).

Mesleki örgütlere üye olmak profesyonelliği arttıran önemli faktörlerden birisidir (Wynd, 2003). Dünyanın her yerinde, hemen her alanda bir yaşam biçimi haline gelen örgütlü olma ve bir örgüte kayıtlı olma “profesyonel statü kazanma çabalarını sürdüren hemşirelik mesleği için kaçınılmaz bir olgudur”. Güncel yaklaşım içinde kalitenin, işbirliğinin ve bilgi alışverişinin önem kazandığı hemşirelik mesleğinde, örgütlü olmanın yararları ve mesleki getirileri tartışılmaz. Bir mesleğin tüm işlevlerini yerine getirebilmesi için profesyonel mesleki örgütlere ve yayın organlarına gereksinim vardır. Mesleğin profesyonel statüsünün yerine oturtulması, standartların, görev yetki

ve sorumlulukların ülke düzeyinde belirlenmesi ve devletin alacağı mesleki kararların üzerinde etkin bir güç birliği oluşturulması için örgütlenme çok önemlidir (Şelimen, 1998). Mesleki örgütlenme, hemşireler arasında birliktelik hissi sağlamasının yanı sıra hemşirelik uygulamaları için rehber olması ve kaynak sağlaması açısından önemlidir (Adams ve Miller, 2001). Hemşirelik mesleğinde, haklarını savunmak, hemşire hizmetlerinin kalitesini artırmak için örgütlenme yaygınlaştırılmalı, yasa ve yönetmeliklerin düzenlenmesinde hemşireler aktif rol almalıdır (Görgülü ve ark, 2005; Seren, 2001; Ocakçı, 2000).

Hemşireler ülkelerinde sağlık bakımı alanının en geniş grubunu oluştururlar ve çok büyük potansiyel güçtürler. Hemşireler için ellerindeki en etkileyici güç kaynağı çeşitli profesyonel hemşirelik örgütleridir. Tek başına hemşireler mesleki uygulamalardaki olumsuzlukları düzeltme ya da toplumdaki kendi meslekleri kanalıyla kazandırılacak ilerlemeleri sağlama gücünde olamazlar. Ancak örgütlü bir güç halinde birleşerek belli amaçların gerçekleşmesini sağlayabilirler (Çolak ve Özbayır, 2005).

Türkiye’de 79.000 dernek, 5.000 vakıf, 5.000 kooperatif vardır. 18 yaş üstü nüfusun ancak %15,2’si işçi sendikaları dışında bir örgütün üyesidir. Bu üyelerin yarısı (%51,6’sı) sadece zorunlu meslek kuruluşlarının üyesidir. Türkiye’de hedef kitlesi hemşire olan 12 dernek mevcuttur. Hemşirelikte mesleki örgütlenme ise, 1933 yılında Türk Hemşireler Derneği (THD)’nin kurulmasıyla başlamıştır. Sağlık Memurluğunda mesleki örgütlenme ise, 11 Kasım 2003 tarihinde Sağlık Memurları Derneği (SMD)’nin kurulmasıyla başlamıştır. Mesleki örgütlenmeyi sağlamak ve mesleki yayın organlarını oluşturmak, hemşirelerin mesleğine karşı yerine getirmesi gereken en önemli sorumluluklardandır. Değişik branşlara yönelik örgütlerin oluşturulması, mesleki sorunların çözülmesinde, siyasi kanalları zorlayarak mesleğe yönelik kararların olumlu yönde değiştirilmesinde, aynı alanda çalışan hemşireler arasında işbirliği ve bilgi alışverişinin sağlanmasında etkin bir rol oynar. Bu nedenle bununla ilgili yapılan çalışmalar ve çabalara destek olunmalı ve konu üzerinde hassasiyetle durulmalıdır (Kiper, 2005).

Bu araştırma, hemşirelik ve sağlık memurluğu öğrencilerinin mesleki örgütler hakkındaki görüşlerini ve bilgilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen bilgiler, sağlık personeli olarak çalışacak öğrencilerin örgütlenmeye yönelik düşünceleri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayarak, örgütlenmeye yönelik olumlu tutumlar kazanmaları için yapılması gerekenler konusunda bize yol gösterici olacaktır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Bu araştırma, Denizli Sağlık Yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin mesleki örgütler hakkındaki görüşlerini ve bilgilerini saptamak amacıyla planlanmış tanımlayıcı bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini; Pamukkale Üniversitesi Denizli Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümü (N=39) ve sağlık memurluğu bölümü (N=26) son sınıfta okuyan toplam 65 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeyerek tüm öğrenciler araştırmaya dâhil edilmek istenmiş, ancak araştırmaya katılmak istemeyenler nedeniyle araştırma grubunu 53 öğrenci (evrenin % 81,5'i) oluşturmuştur.

Araştırmanın verileri anket yöntemiyle toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen 16 maddeden oluşan soru formu, çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilere Ocak 2006 tarihinde uygulanmıştır. Anket formunda öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri (5 soru) ve örgütlenme hakkındaki görüşlerine ilişkin (11 soru) sorular sorulmuştur. Araştırma için okul müdürlüğünden yazılı izin alınmıştır. Uygulama öncesinde öğrencilere çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve katılmak isteyen öğrencilerden sözel onam alınmıştır. Öğrencilerden doğru bilgi alabilmek için anket formlarına kişisel bilgilerin yazılmaması önerilmiştir.

Anketler, hazırlanan veri kodlama yönergesi doğrultusunda kodlanarak, bilgisayarda SPSS 11.0 programında değerlendirilmiştir. Anket formunun öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini içeren bölümlerinin değerlendirilmesinde sayı ve yüzdeler hesapları kullanılmıştır. Öğrencilerin mesleki örgütler hakkındaki görüş ve bilgileri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Ki-kare önemlilik testi uygulanmıştır.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Sosyo-Demografik Özellikler

Araştırmaya katılan öğrencilerin %66,0'ı hemşirelik, %34,0'ü sağlık memurluğu öğrencisidir. Öğrencilerin %66,0'ı kız, %34,0'ü erkektir. Yaşları 20–29 arasında değişen öğrencilerin yaş ortalaması 23,19±1,85'tir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %41,5'i bölüme isteyerek geldiğini, %58,5'i ise istemeden geldiğini belirtmiştir. Öğrencilerden %26,4'ü bir sağlık kuruluşunda çalışmakta olup, %73,6'sı çalışmamaktadır. Sağlık kuruluşunda hemşire olarak çalışanlar Sağlık Meslek Lisesi mezunudur (Tablo 1).

Tablo 1. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri

Değişkenler	Sayı	%
Bölüm		
Hemşirelik	35	66,0
Sağlık Memurluğu	18	34,0
Yaş Grupları		
20–22	20	37,7
23–25	27	50,9
26–29	6	11,4
Cinsiyet		
Kız	35	66,0
Erkek	18	34,0
Bölüme İsteyerek Gelme		
Evet	22	41,5
Hayır	31	58,5
Çalışma Durumu		
Çalışan	14	26,4
Çalışmayan	39	73,6
Toplam	53	100,0

Yiğit ve arkadaşlarının (2007) hemşirelik son sınıf öğrencilerinin profili ile ilgili yaptığı çalışmada da; çalışan öğrencilerin %83,8'inin çeşitli kurumlarda hemşire olarak çalıştığı ve hemşire olarak çalışanların da Sağlık Meslek Lisesi mezunu olduğu tespit edilmiştir (Yiğit ve ark., 2007).

Tablo 2. Araştırma Kapsamındaki Öğrencilerin Mesleki Örgütlenme Konusundaki Görüşleri ve Bilgilerinin Dağılımı

Değişkenler	Sayı	%
Örgütler Hakkında Bilgisinin Olma Durumu		
Evet, bilgim var	8	15,1
Kısmen bilgim var	36	67,9
Hayır, bilgim yok	9	17,0
Örgütlerle İlgili Bilgileri Nereden Aldığı (n=44)*		
Kitap, dergi, broşür	3	6,8
Konferans, seminer, panel	34	77,3
Diğer**	7	15,9
Örgütlerle Nasıl İletişim Kuracağını Bilme		
Bilen	18	34,0
Bilmeyen	35	66,0
Bilinen Dernek İsimleri		
Türk Hemşireler Derneği	16	30,2
Sağlık Memurları Derneği	7	13,3
THD + özel dal dernekleri	4	7,5
Sağlık- sen	3	5,6
Yanıt vermeyenler	23	43,4
Derneklere Üye Olmak İsteme		
Evet	41	77,4
Hayır	12	22,6
Üye Olmak İstedığı Dernekler (n=41)#		
Türk Hemşireler Derneği	16	39,0
Sağlık Memurları Derneği	7	17,1
Sağlık-sen	1	2,4
Özel dal dernekleri	9	22,0
THD/SM + özel dal derneği	8	19,5
Üye Olmama Sebebi (n= 12)##		
Bilgim yok	5	41,6
Faydası olduğunu düşünmüyorum	4	33,4
Vakit ayıramam	3	25,0
Örgütlenme gerekli mi?		
Evet	48	90,6
Hayır	5	9,4
Örgütlenmenin Mesleğe Faydaları		
Haklarını korumak	18	34,0
Birlik oluşturmak	11	20,8
Söz sahibi olmak	6	11,3
İletişim kurmak	4	7,5
Diğer***	14	26,4
Haklarını Bilme Durumu		
Bilen	36	67,9
Bilmeyen	17	32,1
Haklarını Bilmelerinin Faydaları		
Haksızlığı önlemek	32	60,4
Sorumluluklarını bilmek	6	11,3
Güç, güven oluşturmak	2	3,8
Yanıt vermeyenler	13	24,5

* sadece bilgin var ve kısmen bilgin var diyenler alınmıştır (n=44)

** Meslektaşından, çevresinden, tv, radyo

*** daha iyi iş ve yaşam, önyargıları kaldırmak, yeni gelişmeleri takip etme, kaliteyi artırma, iş verimini artırma

sadece derneklere üye olmak isteyenler alınmıştır (n=41)

sadece derneklere üye olmak istemeyenler alınmıştır (n=12)

Mesleki Örgütlere İlişkin Bulgular

Öğrencilerin %15,1'inin mesleki örgütler hakkında bilgisinin olduğunu, %67,9'unun kısmen bilgisi olduğunu, %17,0'ı da bilgisi olmadığını belirtmiştir. %34,0'ü örgütlerle nasıl iletişim kuracağını bildiğini, %66,0'ı ise bilmediğini söylemiştir. Bu bilgileri nereden aldınız sorusuna ise %6,8'i kitap, dergi, broşürlerden, %77,3'ü konferans, seminer ve panellerden şeklinde cevaplamışlardır. Öğrencilerden %30,2'si Türk Hemşireler Derneği (THD)'ni, %13,3'ü Sağlık Memurları Derneği (SMD)'ni, %7,5'i THD+özel dal derneklerini, %5,6'sı ise Sağlık-sen'i bildiklerini; %77,4'ü bir derneğe üye olmak istediğini, %22,6'sı üye olmak istemediğini belirtmişlerdir. Yine öğrencilerin %39,0'ı THD'ne, %17,1'i SMD'ne, % 2,4'ü Sağlık-sen'e, %22,0'ı özel dal derneklerine üye olmayı, %22,6'ı ise derneğe üye olmayı düşünmediğini bunu da %41,6 ile bilgisi olmadığına, %33,4 ile faydasız olduğunu düşündüğüne ve %25,0 ile vakit ayıramam şeklinde cevaplamışlardır. Örgütlenme gerekmede midir? sorusuna %90,6'sı evet, %9,4'ü hayır cevabını vermişlerdir. Örgütlenmenin mesleğe faydaları nelerdir? sorusuna %34,0'ı haklarını korumak, %20,8'i birlik oluşturmak, %11,3'ü söz sahibi olmak, %7,5'i meslektaşları arasında iletişimi arttırmak şeklinde yanıtlamışlardır. Haklarınızı biliyor musunuz? sorusuna %67,9'u evet, %32,1'i hayır cevabını vermişlerdir (Tablo 2).

Ceylan ve Turan'ın (2005) yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin %88,3'ü mesleki örgütlerle nasıl iletişim kuracağını bilmedikleri, %71,7'si meslekle ilgili bir örgüt isimi bilmediklerini belirtmişlerdir. %16,6'sı THD'ni bildikleri, %73,9'unun bir derneğe üye olmak istediğini, % 45,1'inin bilgileri olmadığı için hangi örgüte üye olmak istediklerini belirtmemişlerdir. Öğrencilerin % 24,6'sı derneğe üye olmanın mesleğe faydasını, mesleki gelişimi sağlamak olduğunu belirtmiştir (Ceylan ve Turan, 2005). Çolak ve Özbayır'ın (2005) yaptığı çalışmada da öğrencilerin %92,29'unun hemşirelerin örgütlenmesi gerektiğini, %97,71'inin hemşirelerin kendi haklarını bilmesi ve savunması gerektiğini belirtmişlerdir (Çolak ve Özbayır, 2005). Yiğit ve

arkadaşlarının (2007) yaptığı çalışmada öğrencilerin ancak %49'u bir derneğe üyedir. Bu grubun %61,4'ü hemşirelik ve sağlıkla ilgili, %18,3'ü eğitim ve sanatla ilgili, %10,2'si sendikalara ve %10,1'i doğa ile ilgili derneklere üyedir. Üye olan öğrencilerin %59,2'si dernekte görev almamakta ancak etkinlikleri takip etmekte, %18,3'ü ise örgütlenme ve yönetimde yer almaktadır (Yiğit ve ark, 2007).

Erbil ve arkadaşlarının (2005) yaptığı çalışmada hemşirelerin %83,3'ü THD'ni bildiklerini, %51,1'inin herhangi bir derneğe üye olduğunu, %86,7'sinin derneğe üye olmanın derneğin gücünü artırdığını ifade etmiştir. Yine aynı çalışmada hemşirelerin %35'i kişisel nedenlerden dolayı derneğe üye olmadıklarını belirtmiştir (Erbil ve ark., 2005). Başka bir çalışma da ise mesleki derneklerin en önemli yararının birlik, beraberlik ve meslek gelişimini belirten hemşirelerin oranı %51,76, THD'ne üye olan hemşire oranı ise % 7,51 dir (Özcan ve ark., 2004). Buldukoğlu ve arkadaşlarının (2004) çalışmasında ise hemşirelerin mesleki örgütlenmelerinin düşük olduğu belirtilmektedir (Buldukoğlu ve ark., 2004). Yiğit ve arkadaşlarının (2004) yapmış olduğu çalışmada hemşirelerin %24'ünün THD'ne üye olduğu, profesyonel derneklere yönelik tutum ve duygularının negatif yönde ve örgütsel duyarlılıklarının düşük olduğu belirtilmektedir (Yiğit ve ark., 2004). Wynd (2003)'ün yapmış olduğu çalışmada ise hemşirelerin %43'ü profesyonel bir örgüte üyedir (Wynd, 2003).

Tablo 3. Öğrencilerin Bölümlerine Göre Mesleki Örgütler İle İlgili Verdikleri Yanıtların Karşılaştırılması

Sorular	Bölümler				Toplam		
	Hemşirelik		Sağlık Memurluğu				
	S	%	S	%	S	%	
Örgütler Hakkında Bilgisinin Olma Durumu							X ² = 12,066 SD=2 p= 0,002
Bilgim var	1	12,5	7	87,5	8	100,0	
Kısmen bilgim var	27	75,0	9	25,0	36	100,0	
Bilgim yok	7	77,8	2	22,2	9	100,0	
Örgütlerle Nasıl İletişim Kuracağımı Bilme							X ² = 5,667 SD= 1 p= 0,017
Bilen	8	44,4	10	55,6	18	100,0	
Bilmeyen	27	77,1	8	22,9	35	100,0	

Tablo 3'te araştırma kapsamındaki son sınıf öğrencilerin devam ettikleri bölümlere göre mesleki örgütler ile ilgili verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğrencilerin bölümleriyle örgütler hakkında bilgileri ve örgütlerle nasıl iletişim kuracaklarını bilme durumları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p<0,05$). Bu alanların dışındaki diğer sorulara verdikleri yanıtlar ile bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadığı ($p>0,05$) için bu bulgulara yer verilmemiştir. Öğrencilerin bölümleri ile örgütler hakkında bilgisinin olma ve örgütlerle nasıl iletişim kuracaklarını bilme durumları incelendiğinde; sağlık memurluğu bölümündeki öğrencilerin hemşirelik bölümü öğrencilerine göre daha çok bilgilerinin olduğu ve nasıl iletişim kuracaklarını bildikleri saptanmıştır. Bu durumun, Sağlık memurluğu bölümündeki öğrencilerin erkek olması, toplumsal rolleri gereği örgütlü gücün öneminin daha çok farkında olmaları ve bu nedenlerle örgütlerle daha çok ilgilenmeleri, üye olmak istemeleri ve bilgilerinin olmasından kaynaklanmış olabilir.

Sağlık memurluğu bölümünün görev tanımlarının hemşireliğe göre daha belirsiz olması nedeniyle öğrencilerin örgütlere daha çok ihtiyaç duyup, kendi örgütleriyle ilgili araştırıp, ilgilenmelerinden kaynaklanmış olabilir. Ayrıca sağlık memurlarıyla ilgili dernek sayısının az olması, bu bölümdeki öğrencilerin az sayıdaki derneklerini bilmeleri ve onlarla iletişim kurabilmelerini kolaylaştırmış olabilir.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin %66,0'ı ($n=35$) örgütlerle nasıl iletişim kuracağını bilmediğini, %17,0'ı ($n=9$) ise örgütler hakkında bilgisinin olmadığını ifade etmişlerdir. Ceylan ve Turan'ın yaptığı çalışmada da (2005), öğrencilerin % 88,3 mesleki örgütlerle nasıl iletişim kuracağını bilmedikleri, % 71,7'sinin meslekle ilgili bir örgüt ismi bilmedikleri belirtilmiştir (Ceylan ve Turan, 2005).

Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Mesleki Örgütler İle İlgili Verdikleri Yanıtların Karşılaştırılması.

Sorular	Cinsiyet				Toplam	
	Kız		Erkek			
	S	%	S	%		
Örgütler Hakkında Bilgisinin Olma Durumu						X ² = 12,933
Bilğim var	1	12,5	7	87,5	8	100,0
Kısmen bilgim var	26	72,2	10	27,8	36	100,0
Bilğim yok	8	88,9	1	11,1	9	100,0
Örgütlerle Nasıl İletişim Kuracağımı Bilme						X ² = 5,667
Bilen	8	44,4	10	55,6	18	100,0
Bilmeyen	27	77,1	8	22,9	35	100,0

Tablo 4'te araştırma kapsamındaki son sınıf öğrencilerin cinsiyetlerine göre mesleki örgütler ile ilgili verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri ile örgütler hakkında bilgileri ve örgütlerle nasıl iletişim kuracaklarını bilme durumları arasındaki fark anlamlıdır ($p < 0,05$). Bu sorular dışındaki diğer sorulara verdikleri yanıtlar ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadığı ($p > 0,05$) için bu bulgulara yer verilmemiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri ile örgütler hakkında bilgisinin olma ve örgütlerle nasıl iletişim kuracaklarını bilme durumları incelendiğinde; erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha çok bilgilerinin olduğu ve nasıl iletişim kuracaklarını bildikleri saptanmıştır.

Tablo 5. Öğrencilerin Çalışma Durumlarına Göre Mesleki Örgütler İle İlgili Verdikleri Yanıtların Karşılaştırılması

Sorular	Çalışma Durumu				Toplam	
	Çalışan		Çalışmayan			
	S	%	S	%		
Örgütler Hakkında Bilgisinin Olma Durumu						X ² = 11,700
Bilğim var	6	75,0	2	25,0	8	100,0
Kısmen bilgim var	7	19,4	29	80,6	36	100,0
Bilğim yok	1	11,1	8	88,9	9	100,0
Örgütlerle Nasıl İletişim Kuracağımı Bilme						X ² = 7,800
Bilen	9	50,0	9	50,0	18	100,0
Bilmeyen	5	14,3	30	85,7	35	100,0

Tablo 5'te araştırma kapsamındaki son sınıf öğrencilerin çalışma durumlarına göre mesleki örgütler ile ilgili verdikleri yanıtların dağılımı gösterilmiştir. Öğrencilerin çalışma durumlarıyla örgütler hakkında bilgileri ve örgütlerle nasıl iletişim kuracaklarını bilme durumları arasındaki fark anlamlıdır ($p<0,05$). Bu sorular dışındaki diğer sorulara verdikleri yanıtlar ile çalışma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadığı ($p>0,05$) için bu bulgulara yer verilmemiştir. Öğrencilerin çalışma durumları ile örgütler hakkında bilgisinin olma durumu incelendiğinde; çalışan öğrencilerin çalışmayan öğrencilere göre daha çok bilgilerinin olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin çalışma durumları ile örgütlerle nasıl iletişim kuracaklarını bilme durumu incelendiğinde çalışmayan öğrencilerin çalışan öğrencilere göre örgütlerle nasıl iletişim kuracaklarını bilmedikleri saptanmıştır. Bu durumun herhangi bir sağlık kuruluşunda çalışan öğrencilerin, çalıştıkları kurumdan ve meslektaşlarından örgütlerle ilgili daha kolay bilgi edinebildikleri ve iletişim kurabileceklerinden kaynaklanmış olabilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışma sonuçlarına göre; Öğrencilerin %15,1'inin mesleki örgütler hakkında bilgisinin olduğu, %67,9'unun kısmen bilgisinin olduğu, %17,0'ının mesleki örgütler hakkında bilgisinin olmadığı, %66,0'ının ise örgütlerle nasıl iletişim kuracağını bilmediği, %30,2'sinin Türk Hemşireler Derneği'ni, %13,3'ünün Sağlık Memurları Derneği'ni bildikleri saptanmıştır. %77,4'ü bir derneğe üye olmak istediğini, %22,6'ı ise derneğe üye olmayı düşünmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin %90,6'sı meslek için örgütlenmenin gerekli olduğunu, %34,0'ı örgütlenmenin haklarını korumak için faydası olduğu şeklinde yanıtlamışlardır. Öğrencilerin %67,9'u haklarını bildiklerini ifade etmişlerdir.

Bu çalışma sonucunda; öğrencilerin örgütler ve örgütlenmenin yararları konusunda bilgilerinin kısmen de olsa yeterli olduğu, ancak örgütlerle iletişim kurma konusunda sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle lisans eğitiminin birinci sınıfından itibaren öğrencilerin mesleki örgütlerin görevleri, rolleri, işlerliği, yaptırım güçleri, üyelik koşulları ve iletişim bilgileri konusunda bilgilendirilmeleri ve mesleki örgütlerde görev almaları sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adams, D., Miller, B.K. (2001). "Professionalism in Nursing Behaviors of Nurse Practitioners", **Journal of Professional Nursing**, 17 (4): 203-210.
- Buldukoğlu, K., Kantek, F., Öncel, S. (2004). "Eğitimi Değerlendirme ve İyileştirme Çalışması: Antalya Sağlık Yüksekokulu İlk Üç Dönem Mezunlarının Görüşleri", **Hemşirelik Forumu Dergisi**, (2): 8-16.
- Ceylan, S. ve Turan, T. (2005). "Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Örgütler ve Dergiler Hakkındaki Bilgileri ve Beklentileri", **3. Uluslararası-10. Ulusal Hemşirelik Kongresi**, 7-10 Eylül, İzmir.
- Çolak, P. ve Özbayır, T. (2005). "Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleğe ve Mesleki Güç Oluşturmaya Yönelik Görüşleri", **3. Uluslar arası-10. Ulusal Hemşirelik Kongresi**, 7-10 Eylül, İzmir.
- Erbil, N., Öztörün, F., Deniz, G. (2005). "Hemşirelerin güç ve örgütlenme konusunda görüş, tutum ve davranışlarının belirlenmesi", **IV. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi**, 5-6 Mayıs, Ordu.
- Görgülü, Ü., Deniz, Ş., Kacar, S. ve ark. (2005). "Hemşirelikte Mesleki Örgütlenme", **IV. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi**, 5-6 Mayıs, Ordu.
- Kiper, S. (2005). "Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleki Örgütler Konusundaki Görüşleri ve Meslek Örgütlerinden Beklentileri" Zıt Tartışma Konu Özeti, **IV. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi**, 5-6 Mayıs, Ordu.
- Ocağcı, A. (2000). "Hemşirelikte Örgütlenme", **Modern Hastane Yönetimi Dergisi**, 4(4): 16-20.
- Özcan, P., Selçuk, N., Uurlu, H.E., Yılmaz, Ö. (2004). "Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Hemşirelik Mesleğinde Örgütlenmeye İlişkin Görüş ve Katılımlarının İncelenmesi", **III. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi**, 29-30 Nisan, Edirne.
- Öztekin, A. (2000). **Yönetim Bilimlerine Giriş**, Turhan Yayınevi, Ankara.
- Seren, S. (2001). "Hemşirelik Mesleğinde Örgütlenme", **Modern Hastane Yönetimi Dergisi**, 5(1): 21-23.
- Şelimen, D. (1998). "2000 Yılına Doğru Türkiye'deki Hemşirelik Örgütleri", **Hemşirelik Forumu Dergisi**, 1(2): 102-105.
- Şimşek, Ş. (2001). **Yönetim ve Organizasyon**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Şimşek, Ş. (2003). **Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütsel Davranış**, Adım Matbaacılık, Ankara.

14 *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, Cilt:5, Sayı:14 (2010)*

Wynd, C.A. (2003). "Current Factors Contributing to Professionalism in Nursing", **Journal of Professional Nursing**, 19 (5): 251-261.

Yiğit, R., Esenay, F.I., Derebent, E. (2007). "Türkiye'de Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin Profili", **Cumhuriyet Üniversitesi HYO Dergisi**, 11(3): 1-12.

Yiğit, R., Özcan, A., Kanık, A.(2004). "Profile of Nurses With Baccalaureate Degrees in Turkey", **Journal of Professional Nursing**, 20 (6): 403-412.